

INDLEDNING

Da *Psyke & Logos* startede for snart fire år siden, var det med en programmerklæring, der bl.a. understregede vigtigheden af "en empirisk og udviklingshistorisk undersøgelse af karakteren af det, som den psykologiske erkendelse er om, nemlig psyken". De første numre (især nr. 1/1980 og nr. 1/1981) var da også i høj grad præget af denne udviklingshistoriske interesse, og nu finder vi tiden inde til at vende tilbage til dette tema. I foråret 1983 arrangerede redaktionen af *Psyke & Logos* et seminar om temaet, og artiklerne i numret er for fleres vedkommende bearbejdede af seminaroplæg. Artiklerne angriber problemet fra flere forskellige synsvinkler og anviser temmelig forskellige løsningsforslag.

De introducerende bemærkninger af Ole Andkjær Olsen og Benny Karpatschhof præsenterer kort de to synsvinkler, der enkeltvis eller kombineret præger temaartiklerne. Den første synsvinkel er den evolutionshistoriske, og den anden er den kulturhistoriske eller socialhistoriske. Temaartiklerne er tentativt ordnet efter disse to synsvinkler. I de to første, af Boje Katzenelson og Niels Engelsted, dominerer det evolutionshistoriske perspektiv tilsyneladende, men for begge disse to teoretikere er sigtet med den antropologiske rekonstruktion i meget høj grad socialhistorisk. I de næste to artikler af hhv. Steen Larsen og Steen Folke Larsen er der tale om en vis ligevægt mellem de to synsvinkler. Steen Larsen kommer i sin artikel ind på et klassisk, men omstridt tema i udviklingstænkningen, nemlig den såkaldte rekapitulationshypotese, hvorefter barnets udvikling gentager slægtens. Steen Folke Larsen beskæftiger sig med udviklingen af den afgørende menneskelige kvalitet, som hedder erindring. De to sidste artikler er knyttet til det socialhistoriske perspektiv. Simo Køppe gennemgår en række social- eller mentalitetshistoriske teorier, der primært beskæftiger sig med de ændringer i det psykiske, der er indtruffet i de sidste fem hundrede år. Lone Pål's artikel er strengt taget ikke en temaartikel, men den er nært knyttet til det socialhistoriske udviklingsperspektiv, idet den undersøger ændringerne i forestillingerne om magten med henblik på at klargøre det paradoksale fænomen, at i vor egen tid, hvor afmagten er så stor, synes magten ikke længere at kunne tænkes.

Til alle temaartiklerne er der ligesom i forrige nummer udarbejdet et indledende resumé, og fra og med nærværende nummer er disse resumeer desuden oversat til engelsk og samlet sidst i nummeret. Dette sker efter aftale med "Psychological Abstracts".

Ud over temaartiklerne bringer vi to anmeldelser. Henrik Poulsen giver et koncentrat af sin officielle opposition ved Jens Mammens forsvar af disputatsen *Den menneskelige sans*, og Libby Arcel Tata fremlægger en indholdsanalyse af vores søstertidsskrift *Agrippa*, der netop har haft anmeldelser af *Psyke & Logos* i sine sidste numre.

Redaktionen har planlagt to temanumre for årgang 1984. Det første skal beskæftige sig med det område, der hedder følelseslivet. Martin Johansen har i en artikel i *Psyke & Logos* påpeget misforholdet mellem de kaskader af artikler, der er skrevet om den kognitive psykologi, og den smule, der foreligger om følelseslivets psykologi. Denne udfordring har vi taget op, og vi vil bl.a. netop beskæftige os med splittelsen mellem det kognitive og det følelsesmæssige. Det andet nummer tager et helt aktuelt tema op, nemlig forholdet mellem menneske og maskine, eller som det hedder blandt indviede, ”grænseflade-problematikken”.

Og så skal vi i øvrigt for god ordens skyld berolige den opmærksomme læser af forrige temanummer om narcissisme: De nytilkomne redaktionsmedlemmer er ikke blevet genstand for nogen udrensningssmanøvre i redaktionen. Det skyldes udelukkende en teknisk fejl, at det gamle titelblad er dukket op igen.